

BRYT
tystnaden!

Europeisk kampanj mot våld i hemmet

BRYT
tystnaden!

Varför behövs det en europeisk kampanj?

Under århundraden har våld i hemmet behandlats som ett tabubelagt ämne. Ingen talade om det, ingen erkände att de hade bevittnat det, ingen gjorde något för att hindra det.

Men i dag är det annorlunda, tack vare aktiviteter från kvinnoorganisationer och nationella upplysningskampanjer. Ämnet har blivit mycket mer allmänt känt, även om det fortfarande är tabubelagt att tala om det i många hem.

Europeiska kommissionen spelar en viktig roll genom att placera frågan om våld i hemmet högt upp på EU:s politiska dagordning. Målet är att främja samarbete och samordning mellan medlemsländerna, att stödja icke-statliga organisationer som är aktiva inom detta område, att förbättra statistik och information om våld mot kvinnor, att främja förebyggande åtgärder och att garantera bättre skydd för offren.

1992

FN tar med våld i sin definition av könsrelaterad diskriminering

1993

Världskonferensen om mänskliga rättigheter bekräftar kvinnans rättigheter som en del av de mänskliga rättigheterna.

Kommissionen har startat en europeisk upplysningskampanj om våld i hemmet. Syftet med denna kampanj är att mobilisera en "nolltolerans"-attityd hos allmänheten. Kampanjen riktar sig i första hand till män, eftersom deras aktiva medverkan är viktig för att bekämpa våldet effektivare.

Våld i hemmet förekommer i alla länder och socialgrupper. Det är det tydligaste symptomet på den bristande maktbalansen i relationerna mellan män och kvinnor.

Nyligen utförda undersökningar har visat att 98 % av offren för våld i hemmet är kvinnor. En kvinna av fem har utsatts för våld av sin man eller partner vid åtminstone ett tillfälle.

Trots detta åtalas sällan manliga våldsvärkare. Endast ett av 20 våldsbrott i hemmet rapporteras till polisen, även om våld i hemmet betraktas som ett åtalbart brott.

Europeiska kommissionen har formulerat en rad budskap till olika berörda målgrupper.

1995

FN:s fjärde världskonferens om kvinnor i Peking antar en handlingsplattform.

1997

Europeiska kommissionen lanserar Daphne-programmet med en budget på 3 miljoner euro.

- **Våld i hemmet är ett brott.**
- **Våld i hemmet förstör ditt liv lika mycket som du förstör livet för ditt offer.**
- **Det finns hjälp att få om du bestämmer dig för att sätta stopp för ditt våldsamma beteende.**

Till män
som utövar
våld är
budskapen:

Till kvinnor som
utsätts för våld
är budskapen:

- **Bryt tystnaden kring våld i hemmet!**
- **Tolerera inte våld!**
- **Du kan få hjälp, ta reda på hur!**

- **Hjälp de kvinnliga offren att bryta tystnaden!**
- **Hjälp dem att fly från våldet!**

Till dem som
bevittnar våld i
hemmet är
budskapen:

Vilka politiska åtgärder har vidtagits?

Under de senaste åtta åren har kampen för att förhindra våld mot kvinnor intensifierats.

År 1993 togs ett stort steg framåt genom att världskonferensen om mänskliga rättigheter i Wien slutligen erkände kvinnans rättigheter som en integrerad del av de allmänna mänskliga rättigheterna.

Två år senare antog FN:s fjärde världskonferens om kvinnor i Peking en handlingsplattform mot våld i hemmet. Man deklarerade att "våldet mot kvinnor är ett hinder på vägen mot att uppnå målen jämställdhet, utveckling och fred".

På EU-nivå aktualiserades frågan om våld mot kvinnor först genom kommissionens meddelande 1996: *Kvinnohandel som syftar till sexuellt utnyttjande*. Detta följdes av Daphne-initiativet 1997. Samma år uppmanade Europaparlamentet kommissionen att starta en kampanj för att främja nolltolerans av våld mot kvinnor.

Vid internationella expertkonferenser i Wien och Köln i december 1998 och mars 1999 lade man totalt fram 62 normer och rekommendationer om hur mäns våld mot kvinnor kan bekämpas. Dessa produktiva konferenser har utan tvekan påverkat EU:s politik inom detta område. En tredje konferens i ämnet våld mot kvinnor kommer att äga rum i november under det finska ordförandeskapet. Kampanjen kommer att avslutas med en konferens som arrangeras i samarbete med det portugisiska ordförandeskapet i maj 2000.

1997

Europaparlamentet kräver en kampanj för nolltolerans av våld mot kvinnor.

1997

Europeiska kvinnolobbyn skapar ett centrum för politiska åtgärder mot våld mot kvinnor och ett europeiskt observationscentrum för våld mot kvinnor.

Dessa initiativ har lett till nya lagförslag och ytterligare initiativ på nationell nivå. Nationella handlingsplaner har antagits. Villkoren för de kvinnor där kvinnor erbjuds skydd i många medlemsländer har förbättrats. Följande principer har fastställts som gemensamma inslag som kommer att stödja det framtida arbetet inom detta område:

- **Våld i hemmet ses inte längre som en privatsak. Det finns ett växande medvetande om att våldet ofta upprepas systematiskt under en längre tid.**
- **Medan det tidigare antogs att kvinnorna hade sig själva att skylla om de blev slagna och våldtagna har gärningsmannen kommit mer i blickpunkten.**
- **Offer och vittnen till våld måste skyddas bättre.**
- **Immigrantkvinnor är extremt sårbara och behöver lämpligt skydd.**
- **Ytterligare undersökningar behöver göras för att avslöja omfattningen av våld i hemmet och dess kostnader för samhället.**

Den europeiska kampanjen mot våld i hemmet – under ledning av fem på varandra följande europeiska ordförandeländer, Förenade kungariket, Tyskland, Österrike, Finland och Portugal – pågår till maj 2000.

I januari 2000 börjar ett nytt fyraårigt Daphne-program med målet att bekämpa våld mot kvinnor och barn. Det kommer att ge 20 miljoner euro i finansiellt stöd till icke-statliga organisationer.

Juni
1998

Förberedande möte för den europeiska kampanjen under Förenade kungarikets ordförandeskap.

Juni 1998

Europarådets undersökning av rättsläget i 29 länder.

December 1998

Ordförändlandet Österrike håller en internationell expertkonferens i Wien – 52 normer och rekommendationer antas.

Januari 1999

Europeiska kommissionen lanserar en europeisk kampanj mot våld i hemmet och satsar 4 miljoner euro.

Resultat som uppnått av grupper för medborgerliga rättigheter

I över 20 år har icke-statliga kvinnoorganisationer arbetat för att göra problemet med våld mot kvinnor i hemmet mer känt.

Och de har lyckats.

Den europeiska kampanjen mot våld i hemmet skulle inte ha varit möjlig utan deras pionjärarbete.

Kampanjerna från dessa organisationer har dock inte bara handlat om att bryta tystnaden.

De har aktivt bidragit till att skapa nya rättsregler i medlemsländerna för att åtala män som begår övergrepp. De har också bidragit till att övertala regeringar att anta handlingsprogram, som erbjuder större skydd för kvinnliga offer.

Internationella kvinnodagen – I Europaparlamentet lanserar kommissionären Anita Gradin en kampanj där en vit rosett får symbolisera nolltolerans av våld mot kvinnor.

8 mars 1999

28
mars
1999

EU:s ordförandeland Tyskland håller en konferens i Köln – ytterligare 10 rekommendationer antas.

Den europeiska kvinnolobbyn har inrättat ett centrum för forskning och politiska åtgärder som skall hjälpa till att bekämpa våld mot kvinnor. Kvinnolobbyn spelar också en viktig roll för att samordna åtgärder på detta område.

I Österrike och Finland har viktiga framsteg gjorts genom att rättssystemet har utformats så att manliga våldsverkare flyttas från hemmet.

I Sverige har kampanjmakarna lyckats beteckna våld i hemmet som ett allvarligt straffbart brott.

I samtliga EU-stater har det gjorts framsteg när det gäller att föra upp frågan om våld i hemmet på den politiska och lagstiftande dagordningen.

Även om mycket återstår att göra, är det faktum att saken nu diskuteras av EU:s ministerråd och på möten mellan medlemsländernas justitie- och inrikesministrar ett bevis på att framsteg har gjorts från gräsrotsnivå och uppåt.

Mars 1999

Europeiska kvinnolobbyn presenterar de första resultaten av sin forskning om statistik över våld i hemmet.

Juni 1999

Justitie- och inrikesministrarna från EU:s medlemsstater diskuterar våld i hemmet.

Eurobarometerundersökningen

DIAGRAM 1:

Har du en nära vän eller släkting som har utsatts för våld av sin make eller partner?

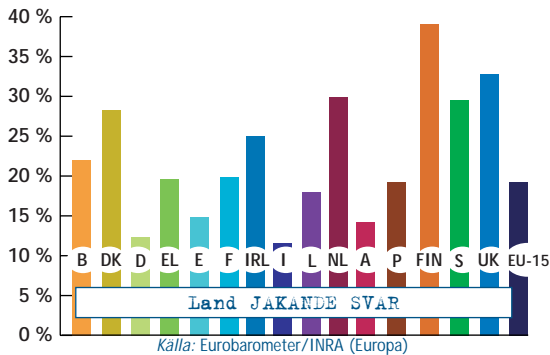
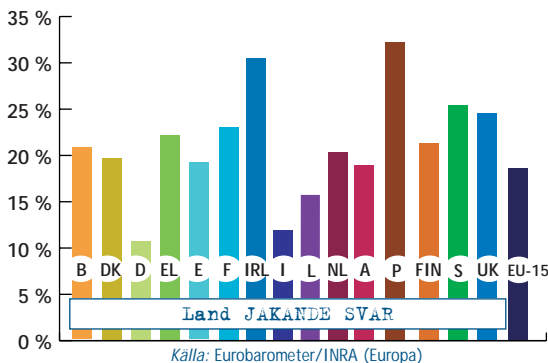

DIAGRAM 2:

Har du en granne som har utsatts för våld av sin make eller partner?

Juli
1999

Publicering av en Eurobarometerundersökning om européernas attityder till våld i hemmet.

DIAGRAM 3:

Har du en nära vän eller släkting som har uppfört sig våldsamt mot sin fru eller partner?

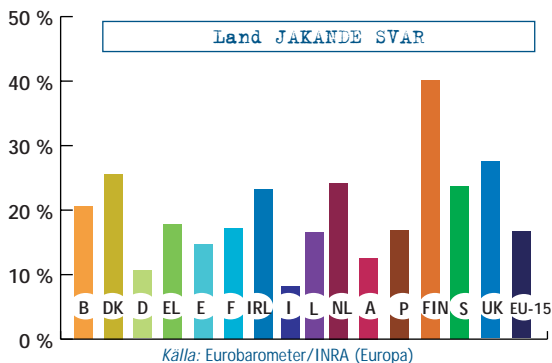
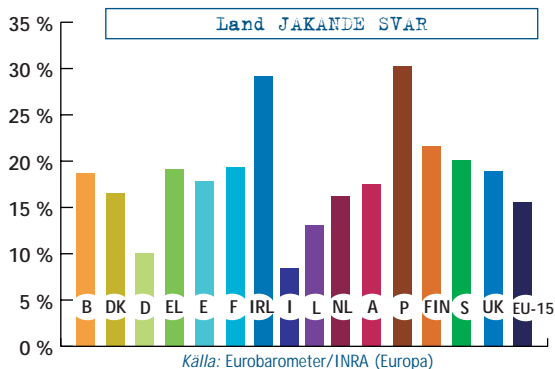

DIAGRAM 4:

Har du en granne som har uppfört sig våldsamt mot sin fru eller partner?

November
1999

Europeisk konferens om våld i hemmet under det finska ordförandeskapet.

DIAGRAM 5:

Vilken åtgärd bör användas i kampen mot kvinnovåld i hemmet?

Åtgärd	PROCENTANDEL AV PERSONER SOM HÅLLER MED
Manliga förövare skall dömas av domstol	95 %
Unga människor skall läras ta ömsesidig hänsyn	91 %
Strängare tillämpning av gällande lagar	91 %
Kostnadsfri hjälptelefonlinje	89 %
Införande av strängare lagar	86 %
Spridning av fler informationsbroschyrer	86 %
Införande av nya lagar som förbjuder diskriminering av kvinnor	85 %
Fler allmänna informationskampanjer bör genomföras	84 %
Personliga kort med nödnummer bör delas ut	81 %
Poliser bör utbildas i kvinnors rättigheter	78 %
Förövare bör rehabiliteras	65 %

Källa: Eurobarometer/INRA (Europa)

Januari 2000

Det fyraåriga Daphne-programmet startar med en budget på 20 miljoner euro för att ge stöd till icke-statliga organisationer.

Europeiska kommissionen bad att en undersökning om attityder till våld i hemmet skulle utföras som en del av den opinionsundersökning som utfördes av Eurobarometer.

Närmare 16 000 intervjuer genomfördes med människor över 15 år i de 15 medlemsstaterna den 12 mars till den 4 maj 1999.

En överväldigande majoritet av de européer som intervjuades i undersökningen var medvetna om att det finns ett problem med våld i hemmet och att det är vanligt förekommande.

Men de flesta människor som intervjuades hade endast fått kunskap om våld i hemmet genom medier. Det verkar som om ämnet fortfarande diskuteras i mycket liten omfattning bland vänner och inom familjen.

"Resultaten visar att det finns ett behov av ytterligare åtgärder och en ökning av medvetenheten", sade Anita Gradin, före detta EU-kommissionär för rättsliga och inrikes frågor, när undersökningen offentliggjordes i juli 1999. "Det faktum att de flesta har hört talas om detta problem via medier och att det sällan diskuteras inom familjen eller bland vänner är för mig ett tecken på att problemet fortfarande är tabubelagt."

Undersökningen visade att endast 4 % av personerna aldrig hört talas om att våld mot kvinnor i hemmet skulle vara en viktig fråga.

Av de intervjuade européerna ansåg 94 % att våld mot kvinnor i hemmet var oacceptabelt under alla omständigheter.

Nästan två tredjedelar av de svarande ansåg att våld i hemmet skulle behandlas som ett brott och straffas enligt lag.

Nästan 90 % av personerna tyckte att EU skulle vara engagerad i kampen för att förhindra våld mot kvinnor i hemmet.

Dessa resultat från Eurobarometerundersökningen visar att den europeiska upplysningskampanjen om våld mot kvinnor är befogad.

Adresser

På Europeisk nivå

Information om kvinnofrågor

Europeiska kommissionen
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bryssel
Fax (32-2) 299 38 91
E-mail: infofemmes@cec.eu.int

Europaparlamentet

Utskottet för kvinnors rättigheter
Kirchberg
L-2929 Luxemburg
Fax (352) 43 00-27708 (Luxemburg)
(32-2) 284 49 45 (Bryssel)
(33) 388 17 90 69 (Strasbourg)
E-mail: DG2-femm@europarl.int

I Sverige

Europeiska kommissionens representationskontor

Nybrogatan 11
Box 7323
S-103 90 Stockholm
Tfn (46-8) 56 24 44 11
Fax (46-8) 56 24 44 12

Europaparlamentets informationskontor

Nybrogatan 11, 3 tr
S-114 39 Stockholm
Tfn (46-8) 56 24 44 55
Fax (46-8) 56 24 44 99

Innehållet i denna publikation återspeglar inte nödvändigtvis åsikter eller ställningstaganden av Europeiska kommissionen.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-
servern (<http://europa.eu.int>).

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2000

ISBN 92-828-8125-3

© Europeiska gemenskaperna, 2000
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Belgium

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
OFFICIELLA PUBLIKATIONER

L-2985 Luxembourg

ISBN 92-828-8125-3

9 789282 881255 >